Polskie Towarzystwo Patologów

siedziba Prezesa:
Zakład Patomorfologii, Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc
ul. Płocka 26, 01-138 Warszawa
tel. (+48) 22 43 12 257
email: patomorfologia@igichp.edu.pl

Warszawa, 20. 12. 2023 r

Szanowna Pani Redaktor
Małgorzata Święchowicz

Szanowny Pan Redaktor Naczelny
Tomasz Sekielski

W nawiązaniu do artykułu „Diagnoza jest zła" opublikowanego na łamach Newsweeka 11-17.12.2023 proszę przyjąć poniższe uzupełnienia.

W treści artykułu przytaczane są wyłącznie pojedyncze, wybrane przypadki negatywne, przy braku wskazania, że w Polsce co roku zapada na choroby nowotworowe ponad 200 tys. nowych pacjentów, a ich skuteczna terapia (także w zakresie terapii celowanych, tj. medycyny personalizowanej) jest oparta na badaniu patomorfologicznym. U tych wszystkich pacjentów badania są przeprowadzane rzetelnie z zachowaniem wszystkich niezbędnych procedur. Dzięki pracy patomorfologów leczenie onkologiczne jest prowadzone skutecznie. Warto wskazać, że programy lekowe w onkologii, umożliwiają dostęp do najnowszej terapii nie tylko na podstawie rozpoznania patomorfologicznego, ale także dalszego wykorzystania materiału do badań technikami biologii molekularnej. Bez prawidłowych procedur stosowanych w jednostkach diagnostyki patomorfologicznej wykonanie takich badań byłoby niemożliwe. Warto także przypomnieć, że poza diagnostyką nowotworów, badania patomorfologiczne stanowią wsparcie i podstawę leczenia w innych chorobach, nienowotworowych, takich jak np. pierwotne zapalenia kłębuszków nerkowych, choroba trzewna, choroby zapalne przewodu pokarmowego. Badania patomorfologiczne są wykonywane także w ramach monitorowania pacjentów po przeszczepach narządów lub szpiku. Praca patomorfologów jest doceniania przez współpracujących klinicystów korzystających z rozpoznań patomorfologicznych w codziennej pracy.

Znacznym uproszeniem jest przytaczanie wyrwanych stwierdzeń z raportu NIK. Raport „Organizacja, dostępność i jakość diagnostyki patomorfologicznej" opublikowany w maju 2020r. został poprzedzony kontrolami w całej Polsce, a nie tylko w Instytucie Onkologii w Warszawie (obecnie NIO-PIB). Przytoczone stwierdzenie, że w 9 na 10 badań należało wprowadzić poprawki, nie dotyczy błędnego rozpoznania, ale przede wszystkim doszczegółowienia jego treści lub wykonania dodatkowych oznaczeń, których nie

siedziba Prezesa:
Zakład Patomorfologii, Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc
ul. Płocka 26, 01-138 Warszawa
tel. (+48) 22 43 12 257
email: patomorfologia@igichp.edu.pl

zlecono lub nie było możliwości ich wykonania w pierwotnym miejscu. Ponadto, w przytoczonym raporcie wprost zapisano, że w latach objętych kontrolą 2017-2019 o problemach dotyczących patomorfologii minister zdrowia był informowany przez Krajową Radę ds. Onkologii oraz przez konsultanta krajowego w dziedzinie patomorfologii pana prof. Andrzeja Marszałka. W raporcie wskazano również, że Minister Zdrowia podjął liczne działania zmierzające do poprawy sytuacji w patomorfologii, które w trakcie sporządzania raportu były w toku. Wśród podjętych prac – w ścisłej współpracy ze środowiskiem patomorfologów – było opublikowanie rozporządzenia dotyczącego organizacji ochrony zdrowia w dziedzinie patomorfologii, projekt „Wsparcie procesu poprawy jakości w patomorfologii poprzez wdrożenie standardów akredytacyjnych oraz wzmocnienie kompetencji kadry zarządzającej podmiotami leczniczymi". Wszystkie te procesy działań naprawczych zostały pozytywnie ocenione przez NIK. Poza opisanymi w raporcie działaniami, warto wskazać, że w kolejnych latach patomorfolodzy (w ramach projektu PO WER, którego beneficjentem było Ministerstwo Zdrowia) opracowali „Standardy organizacyjne oraz standardy postępowania w patomorfologii. Wytyczne dla zakładów patomorfologii" oraz „Patomorfologia: standardy i przykłady dobrej praktyki oraz elementy diagnostyki różnicowej. Wytyczne dla zakładów patomorfologii" (łącznie 700 stron tekstu!), prowadzili szkolenie z zakresu standardów, którymi objęto 2600 osób. Znaczna część środowiska patomorfologów współuczestniczyła w przygotowaniu standardów akredytacyjnych dla jednostek diagnostyki patomorfologicznej, które ukazały się jako obwieszczenie Ministra Zdrowia w 2021r. Jako kolejne działanie projakościowe należy uwzględnić udział w przygotowanym przez Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia „Podręczniku wdrożeniowym", który ułatwia wprowadzenie standardów.

Warto podkreślić, że działania projakościowe w patomorfologii zostały zainicjowane w 2004r. powstaniem Komisji ds. Licencji Polskiego Towarzystwa Patologów. Znaczne przyspieszenie zmian projakościowych nastąpiło po wprowadzeniu we wrześniu 2018r nowelizacji zasad i regulaminu działania w/w komisji w oparciu o rozporządzenie z 2017r. Przytoczone działania mają charakter oddolnych, wieloletnich aktywności patomorfologów, mających świadomość odpowiedzialności wykonywanej pracy. Jako wyraz dążenie środowiska patomorfologów do wykonywania pracy zgodnie z najnowszymi wymaganiami oraz według opracowanych standardów, jest fakt uzyskania licencji potwierdzającej wysoką jakość działalności przez ponad 50 jednostek diagnostyki patomorfologicznej. Zwracamy uwagę, że prowadzone działania należy traktować jako proces wymagający czasu, niemniej jednak stale wpływający na podnoszenie wysokiej jakości badań patomorfologicznych. Dodatkowym aspektem zmian zmierzających do poprawy jakości badań patomorfologicznych są prace środowiska wspierające działania na rzecz wprowadzenia ujednoliconych, standaryzowanych wzorów rozpoznań patomorfologicznych. Dzięki wdrożeniu takich zasad, każdy pacjent będzie miał opis swojego badania wykonany w jednym standardzie niezależnie od miejsca wykonania badania.

Polskie Towarzystwo Patologów

siedziba Prezesa:
Zakład Patomorfologii, Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc
ul. Płocka 26, 01-138 Warszawa
tel. (+48) 22 43 12 257
email: patomorfologia@igichp.edu.pl

Przytoczyliśmy jedynie wycinek prac prowadzonych na rzecz podnoszenia jakości badań patomorfologicznych. Niech stanowi to uzupełnienie opublikowanego przez Redakcję tekstu. Jeszcze raz pragniemy podkreślić, że wprowadzane zmiany projakościowe są dążeniem środowiska patomorfologów do zapewnienia pacjentom najwyższych standardów świadczeń. Wymagają one czasu, są związane ze zmianami systemowymi. Przez wiele lat patomorfologia borykała się z problemami wyposażenia i modernizacji zakładów, z problemami kadrowymi. O ile, dzięki wspomnianym działaniom wizerunek jednostek diagnostyki patomorfologicznej się zmienia, to nadal lekarzy patomorfologów dramatycznie brakuje. Ci, którzy są aktywni zawodowo, starają się sprostać oczekiwaniom i zmieniającym się standardom rozpoznań, chociaż często jest to bardzo trudne, zwłaszcza że rozwój nowych terapii, medycyny personalizowanej, rosnące wymagania onkologiczne w kwalifikacji chorych do leczenia zmieniają również badanie patomorfologiczne. Konieczne jest nie tylko ustalenie rozpoznania, które często wiąże się z wykorzystaniem badań dodatkowych, m. in. wykorzystujących techniki biologii molekularnej, ale także określenia czynników rokowniczych, pozwalających na przewidywanie przebiegu choroby oraz predykcyjnych, umożliwiających podjęcie odpowiedniego leczenia.

Przytoczone w artykule przykłady – które są jednostkowymi przypadkami – nie mogą być przyczynkiem do przedstawienia naszego środowiska w złym świetle, a co ważniejsze wzbudzać niepokój oraz podważać zaufanie pacjenta do lekarza. Środowisko zrobiło bardzo dużo na rzecz podnoszenia jakości. Jeśli Pani Redaktor i Redakcja uznają za istotne, chętnie o tych zmianach i całym procesie opowiemy ze szczegółami.

Z wyrazami szacunku,

prof. Renata Langfort
Prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Patologów

Signature Not Verified
Dokument podpisany przez Andrzej Kazimierz Marszałek
Data: 2023.12.21 07:51:41 CET

prof. Andrzej Marszałek
konsultant krajowy w dziedzinie patomorfologii